

Eduskunnan ympäristövaliokunta

YmV@eduskunta.fi

Viite: Ympäristövaliokunnan lausuntopyyntö (sähköposti) 14.9.2022

Lausunto hallituksen esityksestä (HE 117/2022 vp) eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan ympäristövaliokunta pyytää Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (myöhemmin ELY-keskus) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä (HE 117/2022 vp) eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta 19.9.2022 klo 12 mennessä. Esityksen mukaan ympäristönsuojelulakiin muun muassa lisättäisiin uusi säännös viranomaisten yhteistyöstä lupa-asian käsittelyssä sekä tarkistettaisiin Suomen ympäristökeskuksen tehtäviä koskevaa säännöstä ympäristövahingon vaaraa aiheuttavien hylkyjen sekä öljy- tai muun kemikaalivahingon yhteydessä likaantuneiden eläinten hoitamisen järjestämisen osalta.

Ehdotettu uusi ympäristönsuojelulain 44 b §: Viranomaisten yhteistyö lupa-asian käsittelyssä

Viranomaisten välisestä yhteistyöstä säädetään tällä hetkellä valtioneuvoston asetuksessa ympäristönsuojelusta (713/2014, YSA) 39 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 10 §:ssä. Viranomaisen selvittämisvelvollisuudesta säädetään YSA 13 §:ssä ja hallintolain 31 §:ssä ja luvan hakijan neuvonnasta puolestaan ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 39 a §:ssä ja hallintolain 8 §:ssä.

Nyt ehdotetulla 44 b §:llä siirrettäisiin asiaa koskeva sääntely YSA 13 §:stä tarkennettuna ympäristönsuojelulakiin. Yhdessä YSL 115 e §:ään ehdotetun uuden 9 kohdan kanssa säännöksellä vahvistettaisiin ja tarkennettaisiin viranomaisten välisen yhteydenpidon ja yhteistyön toteuttamista säännönmukaisesti ympäristölupa- ja ilmoitusasioissa. ELY-keskus toteaa, että jo nykyiset säännökset mahdollistavat viranomaisten välisen yhteistyön riittävässä laajuudessa, mutta pitää tarkoituksenmukaisena sääntelyn siirtämistä asetuksesta tarkennettuna lain tasolle, koska näin toteutettaisiin perustuslaissa säädettyä oikeusvaltioperiaatetta ja vahvistettaisiin entisestään viranomaisten välistä yhteistyön toteuttamista. Ehdotetun säännöksen velvoittavamman sanamuodon voidaan myös katsoa parantavan osaltaan hakijan oikeusturvaa.

Hallituksen esityksen mukaan muutoksella osaltaan sujuvoitettaisiin ja nopeutettaisiin lupamenettelyä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdotettu uusi 44 b § ei välttämättä sujuvoita ja nopeuta lupa- ja ilmoitusmenettelyä, koska säännönmukaisesti toteutettuna neuvottelu/keskustelu merkit-

19.9.2022

see käytännössä uutta lisävaihetta käsittelyprosessiin. Kaikki lupa- ja ilmoitusasian käsittelyn aikana pidettävät neuvottelut/keskustelut pidentävät käsittelyaikaa; käsittelyajan pidennys riippuu kuitenkin neuvottelun/keskustelun asiasisällöstä ja mahdollisista jatkotoimenpidetarpeista (esim. hakemuksen täydentäminen tai uudelleen kuuleminen). ELY-keskus pitää tärkeänä, että hakijan kanssa käytävät keskustelut rajattaisiin mahdollisimman tarkasti ja yksiselitteisesti, jotta ylimääräisiltä lisäselvityksiltä ja jatkotoimenpiteiltä vältyttäisiin ja siten ehkäistäisiin käsittelyaikojen turha pitkittyminen.

Koska ehdotettavan säännöksen nojalla viranomaisten yhteistyö olisi lupamenettelyn lähtökohta lukuun ottamatta rutiininomaisia ja hyvin selkeitä tapauksia, uusi menettely tulisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan sovellettavaksi huomattavaan osaan lupahakemuksia, vaikkakin viranomaisen harkintaan jäisi, missä tilanteissa yhteistyö olisi tarpeen. Myös tältä osin muutos todennäköisesti pidentäisi lupakäsittelyn kokonaisaikoja.

Nykyisten säännösten nojalla toteutettavat ns. ennakkoneuvottelut eivät vaikuta käsittelyaikaan, koska ne pidetään yleensä ennen lupahakemuksen viereille laittamista. ELY-keskus korostaisikin ennakkoneuvottelujen merkitystä, koska ne on koettu hyödyllisiksi niin valvontaviranomaisen kuin hankkeen toteuttajien näkökulmasta. Ennakkoneuvottelujen hyöty ilmenee mm. lähtökohtaisesti laadukkaampina hakemusasiakirjoina ja siten edelleen mm. hakemuksen täydentämistarpeen vähentymisenä.

Lupaharkinnan yhteydessä pidettäviä lupaviranomaisen ja valvontaviranomaisen välisiä neuvotteluja/keskusteluja lupaluonnoksesta ja -määräyksistä ELY-keskus pitää kannatettavina ja tarpeellisina, koska selkeät ja yksiselitteiset lupamääräykset parantaisivat lupapäätöksen yhdenmukaista ymmärrettävyyttä ja jälkivalvontaa. Ne parantaisivat myös ympäristöluvan laatua sekä edelleen luvan noudattamista ja valvottavuutta. Yhdessä asianmukaisine perusteluineen ne vähentäisivät myös mahdollista muutoshakutarvetta niin valvontaviranomaisen kuin hakijankin osalta. Lupa- ja valvontaviranomaisten neuvottelut/keskustelut eivät ELY-keskuksen näkemyksen mukaan heikennä tai vaaranna luvanhakijan oikeusturvaa, koska valvontaviranomaisen on tuotava esille lupaharkintaan vaikuttavat seikat kuulemis-/lausuntomenettelyn yhteydessä ja asianosaista on kuultava hallintolain 34 §:n mukaisesti vaatimuksista ja selvityksistä ennen asian ratkaisemista.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdotettua 44 b §:ää tulisi vielä tarkentaa siltä osin, minkä viranomaisen velvollisuus on huolehtia tarvittavasta yhteydenpidosta muihin viranomaisiin sekä neuvotella ja keskustella säännöksessä mainituissa tilanteissa. Ilmeisesti nämä säännöksen velvoitteet koskevat vain YSL:n mukaisia lupaviranomaisia.

Ehdotettu muutos ympäristönsuojelulain 21 §:n 4 momenttiin

ELY-keskus pitää tärkeänä ja tarkoituksenmukaisena ympäristövahingon vaaraa aiheuttavien hylkyjen seurannan ja saneerauksen sekä öljy- tai kemikaalivahingon seurauksena likaantuneiden eläinten hoitamisen järjestä-

19.9.2022

misen lisäämistä Suomen ympäristökeskuksen tehtäviin niitä koskevan vastuun ja oikeustilan selventämiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristölakimies Jaana Kiiski ja ratkaisut ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Juhani Kaakinen.

Tämä asiakirja KEHA/11194/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/11194/2022 har godkänts elektroniskt

Kaakinen Juhani 19.09.2022 09:49

Kiiski Jaana 19.09.2022 09:48